

teatre

FRANCESC FOGUET I BOREU

El crit del fill pròdig

Només la fi del món

AUTOR: JEAN-LUC LAGARCE

Traducció: Ramon Vila

Direcció: Oriol Broggi

Biblioteca de Catalunya

13 de febrer (a partir del 12 de febrer)

Les famílies són niu d'embolics, ressentiments, enveges i malentesos. El passat sedimenta ferides que resulten difícils de tancar. El present genera conflictes —de vegades a partir de fets insignificants— que deixen entreveure la punta de l'iceberg de rancúnies antigues. Refugi de vegades còmode, en què tanmateix els deures es fan més feixucs que els drets, la família també pot convertir-se en una gàbia o en un calvari. Cadascú reclama el seu protagonisme i el seu lloc.

Només la fi del món de Jean-Luc Lagarce, dirigida per Oriol Broggi, és una peça intimista, centrada en Louis, un jove solitari i escriptor infel·lic. Tot just entrar a escena, s'adreça al públic per confessar-li que li queda un any de vida i que abans vol tornar a casa. El seu retorn de fill pròdig —que se'n va anar a la francesa— desgavella el clos familiar, bastit amb equilibris fràgils, i engega una màquina de retrets dels germans, la mare i la cunyada. Tot allò sepultat durant els anys d'absència surt a la superfície i reobre ferides.

Louis és el protagonista doblat de narrador d'una història de contorns borrosos i enarriats que gira al voltant d'un nucli familiar, en què cada membre aboca en monòlegs densos i inacabables el seu malestar existencial, les penes més fondes. Pràcticament no hi passa res, més enllà d'aquesta insadollable necessitat de dir-ho tot, encara que faci mal. Louis escolta, impertèrrit, tot allò dit i no dit que li perboquen a sobre, i, impotent,

és incapaç de comunicar-los el més important que haurien de saber.

El muntatge, auster, té interès perquè crea un ritme ple de tensió i el·lipsis, silencis i pauses; irradia una atmosfera de fantasmagoria o malson, i aposta per la dissolució permanent dels personatges. Una mare (Muntsa Alcañiz) que idealitza el passat i té dificultats per viure el present. Una germana petita (Clàudia Benito) que va sentir-se abandonada i no gosa marxar de casa. Un germà caïnita (Sergi Torrecilla), malcarat i a la defensiva, mediocre i violent, acomplexat, que arrossega la culpa per la fugida del gran. Una cunyada (Màrcia Cisteró) que tracta el nouvingut com un estrany i el fa responsable del fiasco conjugal.

Els membres d'aquesta família gairebé espectral es mouen en un espai presidit per tonalitats ocre, com de fotografia antiga. Una immensa catifa serveix com a espai de confrontació. En un costat, hi ha una gran calaixera atrotinada mig ober-

ta. A l'altre, un moble tapat amb llençols. La porta del fons participa del joc escènic. Centre d'una coralitat d'experiències, David Vert (Louis) domina l'apel·lació directa al públic i sap estar en escena. Controla bé els llargs silencis d'un personatge que, com els altres, sembla autodi-fuminar-se com un fantasma.

La lentitud exasperant del ritme del muntatge i les tedioses peroracions que etziben els personatges tenen molt d'exploració dramàtica. La construcció d'un llenguatge, marcat pel titubeig i l'ambigüitat temporal, i d'una tensió sostinguda i progressiva en el si de la família, sobretot entre els dos germans, acaba essent massa distant, cerebral. La nova fugida culmina afortunadament en un final líric, delicat, en què Louis regala un poema a la germana i explica als espectadors una vivència de quan era petit i va guardar-se a dins un crit arrencat de les fondàries de l'ànima. És el moment més autèntic de l'obra.